

отговори с шега и той, но изведнаж сам се прекъсна и се обърна троснато към брат си: -- "Видиш ли! Сега цял свят може да ме пита, как съм се измъкнал, да ме смята да страхливец!" -- "Глупости!" -- също така рязко отговори Тома. Лицеше, че продължават прекъснат от срещата ни спор. "Тия събития те свариха в законен отпуск и за твое участие ти съвсем не си длъжен да си цапаш ръцете в тях!" -- "Това е адвокатщина! Не мога да нося позора на страхливец!" -- настояваше Христо. Тома продължи да го увещава. Намесих се и аз на негова страна. Щом като не е задължен, защо да се излага на опасност? Христо не искаше да слуша: -- "Още днес ще се явя в частта си!" Изглежда, че Тома, ако и кадров офицер, се бе добрал до по-вярно политическо отношение към войнишкия бунт, докато у нас с Христо политическата същина на събитията беше мъглява.

Същият ден Христо замина за Владая.

Х Х Х

Войнишкият бунт бе удавен в кръв и ликвидиран. Затворите бяха претъркани с "болшевики". Когато видях Христа след завръщането му от Владайския фронт, той беше неузнаваем. Покрусата от преживяното при Владая и Захарната фабрика бе толкова дълбока у него, че той дълго не можеше да мисли и говори за друго, освен за своите кошмарни спомени. Видял бе войната и военщината в тяхната оголена престъпност, без обикновения параден шовинистичен грим. За пръв път той бе застанал лице с лице срещу измъчения и излъган народ и дълбоко, и непосредствено бе почувствувал неговата мъка и величие.

Еднаж, при обход Христо и двама юнкери, се натъкнали на болшевик. "Болшевикът" бил без оръжие и на юнкерското "стой!" побегнал. След второто и третото "стой!" юнкерите се спуснали след него и открили огън. Стреляли безредно, както бягали, коршумите вдигали прах около преследвания, но не успяли да го засегнат. Това ги вбесило и те още по-ожесточено усилили стрелбата. Тогава някъде от страни излязъл някакъв фелдфебел. "Не така, момчета, така се не стреля!" Взел той пушката от единия юнкер, приклекнал спокойно, прицелил се и беглецът се прострял на земята. Фелдфебелът върнал пушката, изтръснал прахта от коляното си, намигнал им самодоволно и продължил пътя си, като че ли нищо не било станало. Юнкерите настигнали падналия "болшевик" и го намерили ранен да се свива от болки, да кълне и псува и да плаче за децата си. Бил възрастен, около 40 годишен мъж, кожа и кости, брадясъл, с раздрани ботуши и в дрипи. -- "Онемяхме от ужас и срам пред него и тримата. Наистина, не ние го бяхме наранили, но нали